

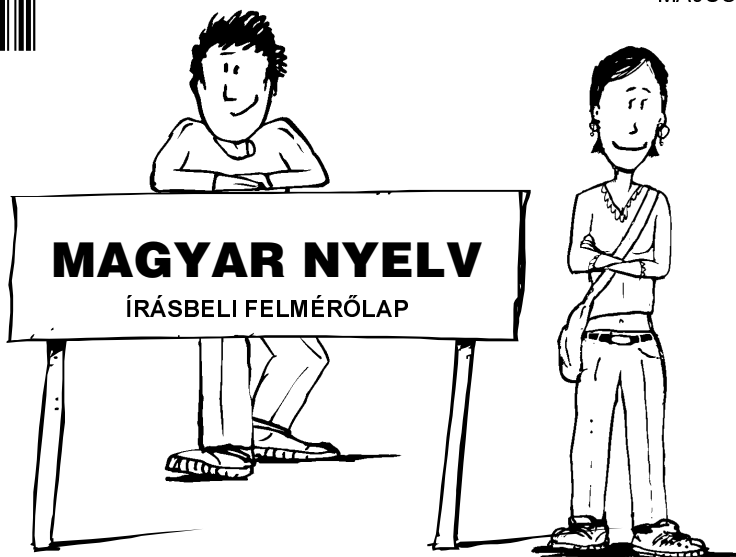

A tanuló kódszáma:

Državni izpitni center

MÁJUSI MÉRÉS

2006. május 5., péntek / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök: a tanuló által hozott kék vagy fekete töltőtoll vagy golyóstoll. A tanuló egy értékelőlapot kap.

3. szakasz végi

ORSZÁGOS TUDÁSFELMÉRÉS

ÚTMUTATÓ A TANULÓNAK

Figyelmesen olvasd el ezt az útmutatót!

Kódszámodat ragaszd, illetve írd be a jobb felső sarokban levő keretbe és az értékelőlapra!

Írott betűkkel, olvashatóan írd! Ha tévedtél, válaszodat húzd át, majd írd le a helyeset!

Mielőtt a feladatok megoldásába kezdenél, óvatosan tépd ki a mellékletet, amelyen a két szöveg található!

Az olvashatatlan válaszokat és a zavaros javításokat 0 ponttal értékeljük.

Ha valamelyik feladatot túl nehéznek találod, ne időzz sokat ott, inkább fogj hozzá a következő megoldásához! Ha marad időd, a megoldatlan feladatokhoz a végén újra térj vissza! Ha befejezted a munkát, még egyszer ellenőrizd a megoldásokat!

Bízzál önmagadban, képességeidben!

Sok sikert kívánunk.

A felmérőlap terjedelme 16 oldal, ebből 3 üres.

ÜRES OLDAL

MELLÉKLET AZ I. RÉSZHEZ

A Nagy Könyv

1. Az olvasók döntöttek: Magyarország Nagy Könyve 2005-ben az Egri csillagok. A legjobb száz, tizenkettő, hat, majd három alkotás közül került ki győztesen Gárdonyi Géza regénye. Az olvasásnépszerűsítő játék döntőjébe Gárdonyi Géza műve mellett Szabó Magda Abigél és Molnár Ferenc A Pál utcai fiúk című regénye jutott be.
2. Hosszú út vezetett ideig. A játék Nagy-Britanniából származik, ahol 2003-ban ezt a műsort szánták a valóságshow-k ellensúlyának. Nem várt sikert aratott: a bemutatott könyvekből a korábbi mennyiség tízszeresét adták el a könyvesboltok. Nagy-Britanniában A gyűrűk ura nyert. Magyarországon a játék hatására ugyan nem nőtt a könyvesboltok forgalma, az előző évhez képest azonban majdnem egyötödével nőtt a kölcsönzések száma.
3. A Nagy Könyv szervezői eleinte tartottak attól, hogy elsöprő lesz a külföldi irodalom aránya a mezőnyben, az olvasók azonban erre rácaffoltak. A három döntős regény magyar írók tollából származik.
4. A játékos mozgalomba, amelyben minden magyarul megjelent regényre lehetett voksolni, különféle programokkal 1500 könyvtár, 500 könyvesbolt, 1300 iskola kapcsolódott be. A döntőbe jutott 12 könyvből félórás versenyfilmet készítettek, azzal a céllal, hogy aki nem olvasta a könyvet, esetleg később kedvet kapjon hozzá. Minden filmet három különböző időpontban vetítettek, hogy a felnőtt és a fiatal korosztálynak, a határon túli magyaroknak is megtalálják az ideális időpontot.
5. A Nagy Könyv sok meglepetést tartogatott. A mai magyar irodalom számos nagy alakja, például Nádas Péter és Spiró György még a százas listára sem került fel. A Nobel-díjjal jutalmazott Sorstalanság pedig ismertsége ellenére is csak a huszonhetedik helyen végzett.
6. A nagy játék véget ért, maradt a rideg valóság: kevesen és keveset olvasunk, a legkevésbé kortárs magyar szépirodalmat. Sokan még a Nagy Könyvet is csak a filmből ismerik.

(© www.magyarhirlap.hu és a www.mtv.hu nyomán)

MELLÉKLET A II. RÉSZHEZ

Gyurkovics Tibor: Tükröm, tükröm, mondd meg nékem... (részlet)

1.
 - Nem tudok bemenni a fürdőbe – kiabálta a férfi, le-föl szaladgálva nyakában egy törülközővel. – Szólj már rá, mert elkésem! Ez lehetetlen! Egy órája benn van, fésüli magát, az arcát nézegeti biztosan, még egy fürt, még egy mosoly a tükörbe, még egy szemöldöksimítás, a csuda vigye el!
 - Jó, jó, itt vagyok már – mondta Nina, kilibbent a fürdőből, mint egy nő, pedig csak gyerek volt. Nagy szőke loboncát végigfektetve a hátán, kimosakodva lépegetett. A szobai tükörhöz ment, ott is nézte magát, jól áll-e a szoknya, a kardigánt összehúzta. Belehajolt a tükörbe, közelről is megnézte magát, a haját a homloka mentén lesimította, a füle mellé egy fürtöt csavart.
 - Most nézd meg – kiabált a férfi az asszony után. – Azt hiszed, siet? Még most is a tükörben nézegeti magát! Gyere, nézd meg. Olyan fontos, hogy számtanórán hova áll ez a fürt, meg az a fürt? Hova lóg a hajad? Milliószer mondtuk, kösd össze. Egy lobonc. Lobonc az egész.
 - Most ezzel foglalkozol, vagy mész a fürdőbe? Igyekezz, te is, Nina. És kösd össze a hajad – az asszony kedvtelve nézte a lányát.
 - Dehogy kötöm – indult...
 - ... Kibíráhatatlan – sóhajtott utána a férfi szeretettel, ahogy ekkora lányok után szokás.
 - Egy haj, egy pattanás órákig tart...
 - Hagyd már. Örülj, hogy gondos – mondta az asszony...
 - Gondos! Egész nap ezzel van elfoglalva... Mit akar? Ő az iskola sztárja, vagy mi a fene? ...
 - Nem tehet róla, hogy aránylag jól néz ki – súgta az asszony...
 - Azt szeretném, ha elfogadná magát, úgy, ahogy van. Nem szédülne bele a saját szépségébe...A szépség a butaság kezdete.
 - Ugyan már... Ilyen korban mindenki ezt teszi. Mi nem ezt csináltuk?
 - Ne beszélj! Lehet, hogy te ezt csináltad, de mi nem.
2.
 - Te mondtad mindig, hogy a szépség a legnagyobb dolog a világon. Most mit vagy úgy oda? Hogy fontosabb, mint az igazság, kifejezi az élet lényegét, az egész természet értelmét... Ugyan! Épp te beszélsz? Neked is a legfontosabb, még ma is vén fejjel... Drága barátom... Nő a lányod, lassan féltékeny kezdesz rá lenni, hogy ilyen szép. Hogy lassan elszakad a gyerekkortól, és ezáltal egy időre tőlünk is. Önmaga kezd lenni. Meg kell mérkőznie saját testével, lelkével...
 - A tükörrel. Köszönöm.
 - Igen, a tükörrel. A legnehezebb a tükörrel megküzdni. Hogy aztán másoknak is tükör lehessen.

I. RÉSZ

Az I. rész feladatai <i>A Nagy Könyv</i> című szöveghez kapcsolódnak.
--

Figyelmesen olvasd el a mellékelt szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. Hol jelent meg az eredeti szöveg? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A foyóiratban
- B szórólapon
- C plakáton
- D interneten

	1
--	---

2. Az alábbiak közül mi jellemző a szövegre? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A nem művészi, publicisztikai
- B nem művészi, hivatalos
- C művészi, leíró
- D művészi, elbeszélő

	1
--	---

3. Mi volt a játék elsődleges célja? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A A tévécsatorna nézettségének növelése
- B Az olvasás népszerűsítése
- C A kortárs magyar írók megismertetése
- D A telefonszolgáltatók bevételeinek növelése

	1
--	---

4. Igaz (I) vagy hamis (H)? Karikázd be a megfelelő betűjelet!

A listára csak magyarországi szerzők művei kerülhettek fel. I H

A szavazók leginkább a kortárs magyar irodalmat szeretik. I H

	2
--	---

5. Miért vetítették a versenyfilmeket különböző időpontokban? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A Hogy növeljék a szórakoztató műsorok számát.

B Hogy a nézők jobban megjegyezzék a könyv tartalmát.

C Hogy a szomszédos országokban élő magyarok is megnézhessék a filmet.

D Hogy ne kelljen elolvasni a könyvet.

	1
--	---

6. Írd ki a szövegből a Nobel-díjas regény címét!

	1
--	---

7. Melyik mű aratott sikert, és mi volt a játék eredménye a két országban? Írd a táblázatba a megfelelő válaszok betűjelét!

A Egri csillagok

B A gyűrűk ura

C Harry Potter

D több könyvet kértek a könyvtárakból

E lényegesen több könyvet adtak el

F jelentősen emelkedett a tévénézők száma

	Nagy-Britannia	Magyarország
A mű címe		
A játék eredménye		

	2
--	---

8. Írd ki a 4. bekezdésből az alábbi szavak idegen megfelelőjét!

szavazni - _____ legmegfelelőbb - _____

	2
--	---

9. Sorold betűrendbe az alábbi szavakat úgy, hogy a betűjeleket a megfelelő vonalra írod!

A korosztály

B kölcsönzés

C könyvesbolt

D külföld

E könyvtár

F kortárs

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____

	1
--	---

10. Írd le a szavak ellentétes jelentésű párját!

korábbi - _____ győztesen - _____

	2
--	---

11. Válaszd el minden lehetséges helyen a szavakat!

irodalom- _____

mennyiség - _____

	2
--	---

12. Alkoss két olyan összetett szót, amelynek utótagja a könyv, illetve a film főnév!

könyv: _____

film: _____

	2
--	---

13. Egészítsd ki az alábbi mondatokat a megadott szavak megfelelően toldalékolt alakjával!

A legtöbb _____ olvasó az Egri csillagok című művet már az
(*Magyarország, Hova való?*)

általános iskolában megismerte.

Nagy _____ lapozgatták a terjedelmes könyvet.
(*érdeklődés, Mivel?*)

	2
--	---

14. Írd le az alábbi számneveket betűvel, illetve számmal!

2005 - _____

huszonhetedik - _____

	2
--	---

15. Írj ki a 2. bekezdés első két mondatából egy mutató névmást és egy alapfokú melléknevet, majd írd le a melléknév felsőfokú alakját!

a) mutató névmás: _____

b) alapfokú melléknév: _____

c) a melléknév felsőfoka: _____

	3
--	---

16. Alakítsd át az alábbi kérdő mondatot felszólító mondattá! Az ige száma, személye és ragozása ne változzon.

Eladtátok a könyvet? _____

	1
--	---

17. Az alábbi mondatból írd ki a tárgyat és a mennyiségjelzőt!

Az izgalmas játék számos meglepetést tartogatott.

a) tárgy: _____

b) mennyiségjelző: _____

	2
--	---

18. Állapítsd meg az alábbi összetett mondatok fajtáját, és írd a megfelelő betűjelet a vonalra!

_____ A nagy játék véget ért, de maradt a rideg valóság.

_____ A szervezők azt hitték, hogy a külföldi irodalom aránya magasabb lesz.

- A ellentétes mellérendelő összetett mondat
- B magyarázó mellérendelő összetett mondat
- C következtető mellérendelő összetett mondat
- D alanyi alárendelő összetett mondat
- E tárgyi alárendelő mondat

	2
--	---

19. Írj egy meghívót a szervezők nevében (Muravidéki Nemzetiségi Művelődési Intézet) a Nagy Könyv bemutatójára! Tartsd be a meghívó szerkezeti és tartalmi követelményeit!

a		1
b		1
c		2
d		2
Összesen:		6

AZ ELSŐ RÉSZ ÖSSZPONTSZÁMA:

36

II. RÉSZ

A II. rész feladatai a *Tükröm, tükröm, mondd meg nékem...* című szöveghez kapcsolódnak.

Figyelmesen olvasd el a mellékelt szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

1. Miről szól a részlet? Karikázd be a legmegfelelőbb válasz betűjelét!

- A egy serdülő lány szépítkezési szokásairól
- B a reggeli sietős készülődés szóváltásairól
- C az apa mindennapi bosszankodásáról
- D a szülők vitájáról

	1
--	---

2. Mi jellemzi a szöveg előadásmódját? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A az írói elbeszélés
- B a cselekmény leírása
- C a szereplők párbeszéde
- D a lány monológja

	1
--	---

3. Írd ki az 1. részletben megnevezett két helyszínt!

	1
--	---

4. Igaz (I) vagy hamis (H)? Karikázd be a megfelelő betűjelet!

A lány gyakran időzik hosszan a fürdőszobában. I H

Az édesanya sem helyesli, hogy lánya kibontva hordja a haját. I H

A férfi sohasem tartotta fontosnak a szépséget. I H

	3
--	---

5. Ki mondta kinek az alábbi mondatot? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

Most ezzel foglalkozol, vagy mász a fürdőbe?

A apa a lányának

B anya a lányának

C férj a feleségnek

D feleség a férjnek

	1
--	---

6. Mit jelentenek a szövegben az alábbi kifejezések? Írd a magyarázatok betűjelét a megfelelő vonalra!

_____ önmaga kezd lenni	A elfogadja magát úgy, ahogy van
_____ megküzd a tükörrel	B szeret egyedül lenni
	C mérgében összetöri a tükört
	D nem fogadja el mások irányítását
	E fél a tükörbe nézni

	2
--	---

7. Írd ki a szövegből a szókapcsolatoknak megfelelő szót!

1. rész: bozontos haj - _____

2. rész: nagyon idős - _____

	2
--	---

8. **Melyik szólás felel meg az alábbi mondat magyarázataként?** Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A szépség a butaság kezdete.

- A Hosszú haj, rövid ész.
- B A szépség a második ifjúság.
- C Nem akar hajba kapni vele.
- D Ritka szépség irigy nélkül.

	1
--	---

9. **A szövegrészlet egy novellából való. Mi jellemző erre a műfajra?** Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A Sok szereplője van, hosszabb időszak történéseit öleli fel.
- B Több helyszínen játszódik sok mellékszereplővel.
- C Rövid terjedelmű prózai műfaj kevés szereplővel.
- D Versben íródott, a cselekmény több szálon fut.

	1
--	---

10. **Melyik műnembe tartoznak az alábbi műfajok?** Írd a betűjelüket a megfelelő vonalra!

_____ epika	A óda
_____ líra	B elbeszélés
	C ballada
	D elégia
	E regény
	F epigramma

	3
--	---

11. A felsorolt művek közül írd két-két példát az alábbiakra!

Himnusz Hét krajcár Szép Ilonka A néhai bárány Szózat Szeptember végén

a) műfaja elbeszélés: _____

b) Vörösmarty írta: _____

	2
--	---

12. Milyennek ismerted meg Ninát? Jellemezd őt 6–8 mondatban külső és belső tulajdonságai alapján!

a		2
b		2
c		1
d		1
Összesen:		6

A MÁSODIK RÉSZ ÖSSZPONTSZÁMA:

	24
--	----

I. ÉS II. RÉSZ ÖSSZESEN:

	60
--	----

ÜRES OLDAL

ÜRES OLDAL